

литъ, прѣдъ самите олтарни врата и прѣдъ открыти гробове; това е само тука на истокъ.

— Въ всѣкой случай печално и позорно е, въ едно и също врѣме, на едно и сѫщо място: архиерейска служба, ширшства на развратни и именни хора, циганки, открыти гробища и мъртви хора, каза другара ми и се отдалечихъ отъ тоя благочестивъ истокъ.

Отидохми подъ многото дървета въ по-отдалечениетъ гробища и изнове започнахъ да заничами и да разчленявамъ надгробнитъ надписи. Много българи сѫ лѣжъли подъ стѣните на Цариградъ. Лѣжъли сѫ въ полетата съ слава, лѣжъли сѫ и въ гробищата въ неизвестностъ. Общия споменикъ на първите е историята, а вторите заслужватъ съжалѣние, защото нѣма история, която съ гордость да спомене за тѣхъ. Тъй или инакъ, но вѣковетъ сѫ въ състояние да наброи съ милиони българи въ мъртвия Цариградъ. Ако единъ денъ тия покойници станеха на кракъ, образували биха цѣла столица . . . За сега тѣ сѫ духове, които блудатъ подъ цариградските стѣни и чакатъ славата на потомствата си. По примера на тия духове мълчливо блудехъ и ний отъ гробъ на гробъ и търсехъ съотечественници. Спрѣхъ се край една плоча и започнахъ да разчленявамъ: „*Тукъ лѣжи българинъ кожухаръ . . .*“ Камъка бѣше строенъ, хваналъ межъ и плесенъ и мяично се разбираха другите букви. Въ това врѣме надъ насъ се чу български разговоръ и отвлече вниманието ми. Обърнахъ се и видѣхъ единъ старецъ съ единъ младъ момъкъ, че тюже се спираха отъ гробъ на гробъ. И тѣ търсеха духа на нѣкой съотечественикъ. Ний продължихъ сричанието на надгробния надписъ и разискахъ върху него. Стареца ни чу че говоримъ български, приближи се до насъ и полюбопитствува да се запознае съ надписа.

— Ела, Климе, ела, тука е гроба, извика той на младия момъкъ, който бѣше застъп надалечъ отъ насъ съ сричание надписите на други гробища.

Климе доде, прочете българския надписъ и каза; да, той е. Стареца въ това врѣме бѣше усилъ да сѣдне вързъ съсѣдната тамъ плоча и да устреми единъ пламененъ старчески погледъ вързъ намѣрения български гробъ. Както пий тъй и Климе, по примера на много около насъ стройни дървета, стоехъ и прави, потънали за една минута въ гробната тишина на покойниците подъ краката ни. Това благоговѣйно мълчание като че ни се наложи отъ погледа и положението, което взе стареца. Помислихъ би човѣкъ, че нѣмо священно